

“สงครามกับการจารกรรมเมืองนครฯ”

ผจญ มีจิตต์

คัมภีร์ “ซุนวู” กล่าวว่า “สงคราม เป็นเรื่องของความเป็นความตายและการอยู่รอด ดังนั้นก่อนจะลงมือทำศึกจะต้องศึกษาสถานการณ์ต่างๆ อย่างถี่ถ้วนโดยเฉพาะผู้นำทัพอันชาญฉลาดที่เข้าใจและรู้จักใช้สายลับ (Spying) สามารถกำชัยชนะเหนือข้าศึกได้ส่วนในอดีตนั้นไม่มีสงครามครั้งใดๆ เลยที่ไม่ใช้สายลับ” ฉะนั้นสายลับ เพื่อ “จารกรรม” จึงอยู่คู่กับการรบเสมอมาและการศึกสงครามทุกคราวนอกจากใช้กำลังพล กำลังอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคนิควิธีการที่เรียกว่า “แผนยุทธการ” (Battle plan) แล้วยังต้องมีข้อมูลรายละเอียด อาทิ เส้นทางเดินทัพ การตั้งทัพ ตลอดจนการเข้าตีภูมิสถาน กำลังพล คลังอาวุธ เสบียงกรัง และพระราชวังฝ่ายปรปักษ์ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการนำมาวางแผนทำศึกดังนั้นสถานที่ดังกล่าวจึงมักจะตกเป็นเป้าหมายหลักที่ต่างฝ่ายต่างพยายามส่งจารชน (Spying) ของตนเข้าไปหาข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบทำการรบที่เรียกว่า “แผนจารกรรม”

(Espionage plan) เหล่านี้คือแผนยุทธศาสตร์ (Strategic plan) ในการทำสงครามของจอมจักรพรรดิและขุนศึกผู้มีสติปัญญาอันชาญฉลาดที่เข้าใจและรู้จักใช้ “สายลับในการทำสงคราม” (The use of spies in warmatches) นั่นเอง จารกรรม (Espionage) หมายถึงการล้วงความลับของคู่แข่ง หรือฝ่ายศัตรูเพื่อความได้เปรียบทางด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจการค้า และวิทยาการต่างๆ ส่วนจารชน (Spying) หมายถึงบุคคลที่รัฐส่งไปล้วงความลับจากศัตรู ซึ่งมีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น “สายลับ” “คนสอดแนม” “แนวที่ห้า” และ “อุปนิฆิต” ซึ่งแปลว่า “คนสอดแนม” หรือ จารบุรุษ ส่วนไส้ศึก (Spy) หมายถึงบุคคลฝ่ายตนที่รัฐส่งไป หรือบุคคลฝ่ายข้าศึกที่รัฐสามารถเกลี้ยกล่อมให้เป็นไส้ศึกนำความลับจากปรปักษ์กลับมาได้

ในครั้งอดีตนั้นเรื่องราวเกี่ยวกับแผนจารกรรมจะปรากฏในประวัติศาสตร์สงครามเสมอมา เช่น ชาวฮีบปต์ และชาวอิบรูเคยใช้มาตั้งแต่โบราณจนพัฒนามาเป็นระบบสายลับ หรือจารชน ดังซุนวู กล่าวว่า “การหลอกลวง และการทำลายล้างตามข้อมูลความลับที่คนสอดแนมนำมาให้นั้น เป็นสิ่งได้เปรียบที่สามารถกำชัยชนะในศึกสงครามได้”

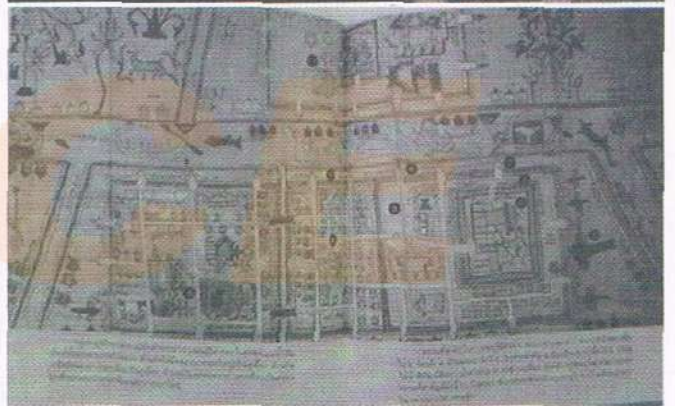
(กองทัพจักรพรรดิญี่ปุ่นบุกไทย)

แผนที่โบราณดังกล่าวนี้มีขนาดใหญ่มาก คือกว้าง ๓ ฟุต ยาว ๑๓ โตกว่าเสื่อปูนอนที่เราใช้กันอยู่เสียอีก เป็นงานเขียนสีลายเส้นบนกระดาษพื้นขาว สามารถพับเป็นทบ และเมื่อพับแล้วจะเหลือขนาดเล็กพกพาได้สะดวก ทราบว่าอาจารย์อุ่มหม่อง หม่องทิน เจ้าของแผนที่ได้รับมาจากเจ้าอาวาส ยูอีตีกะ ในเดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ และสันนิฐานเป็นแผนที่หน่วยสืบราชการลับของกองทัพพม่าจัดทำขึ้น ถูกค้นพบโดยเจ้าอาวาส ยู อี ตีกะ (U.E. Thika) หรือ โปงหน่วยเยกัตตะ แห่งเมืองเยสะโก บนฝั่งแม่น้ำ ชินวินและเชื่อว่าเป็นแผนที่โบราณสมัยพระเจ้าปดุง ใช้ในการเดินทัพบุกอโยธยา หรือสยามในครั้งอดีต

หลังจากนั้นอาจารย์ สุนทร คณะผู้เชี่ยวชาญ ประวัติศาสตร์และภาษาพม่าได้ร่วมกันศึกษารายละเอียด สรุปว่า “เป็นแผนที่โบราณของเมืองบางกอกและ ปริมณฑล อันมีกรุงธนบุรีเป็นจุดศูนย์กลางนั่นเอง” เมื่อพิจารณาถึงข้อปลีกย่อยทั้งหมดในแผนที่รวม ๓๔ ตารางฟุต หรือ ๓.๕๐ ตารางเมตรแล้วได้ข้อยุติว่า “แผนที่โบราณนี้มีใช้แผนที่การเดินทาง หากแต่เป็นแผนที่ แสดงภูมิสถานและจุดยุทธศาสตร์สำคัญของเมืองธนบุรี ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งที่เก็บคลังอาวุธยุทธโปกรณ์ สะพานป้อม ค่ายคูประตูหอรบ ฉางเสียบึงกรัง ตลอดจนที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชนต่างๆ นอกจากนั้นยังแสดงจุด ระแวงระวังเวรยามในวังหลวงและสถานที่เก็บทรัพย์ สมบัติ เช่น ห้องพระคลังและโรงช่างสำคัญต่างๆ” อีกด้วย

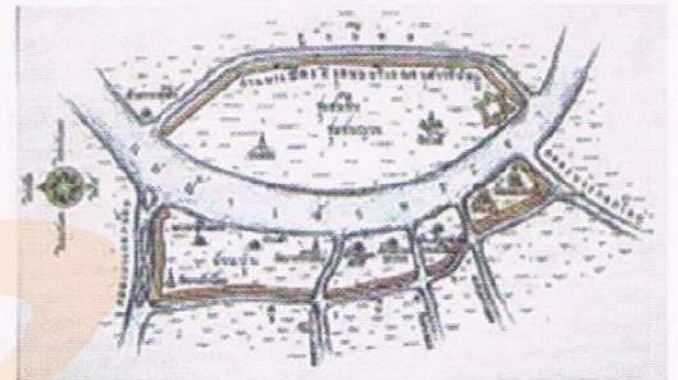
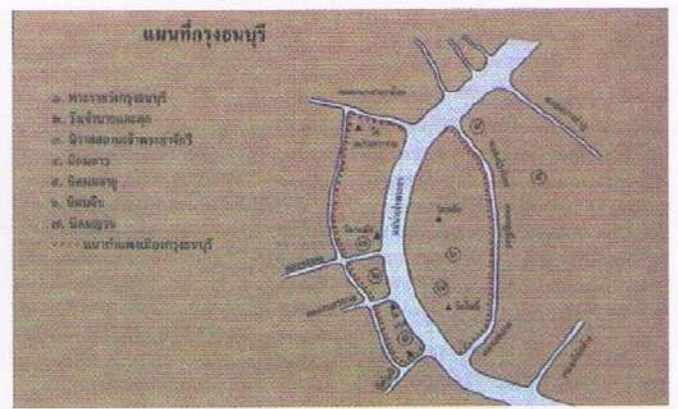
อาจารย์สุนทร กล่าวว่า เมื่อพิจารณายัดแผนที่ จารชนพม่าเป็นบรรทัดฐาน รั้วกรุงธนบุรีจะถูกขนาบไว้ด้วย ทางน้ำ ๔ สาย ทางน้ำสายใหญ่ซึ่งไหลตัดผ่านทิศตะวันออกของวัง คือแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนทางด้านทิศตะวันตก ด้านท้ายวังมีทางน้ำตัดผ่านตลอดแนวพร้อมมีคำอธิบาย กำกับว่า เป็นแนวคลองที่ตัดสู่ทิศเหนือของเมือง

ด้านตะวันตกเมืองเป็นสวนพลู สวนมะพร้าวและสวนหมาก ที่น่าสนใจคือทางน้ำสายเดียวกันนี้มีสัญลักษณ์ ลูกศรแสดง และคำอธิบายกำกับว่า “อยู่เก็บเรือ” ซึ่งหมายความว่าหากล่องตามทางน้ำ หรือแนวคลองนี้ขึ้นไปตามลูกศร ทางทิศเหนือก็จะถึงอยู่เก็บเรือหรือโรงเรือหลวง จารชนผู้ทำแผนที่ยังแสดงตำแหน่งเรือที่ถูกเก็บรวมไว้สุดทางขวา ของแนวคลองนี้ ปรากฏภาพสัญลักษณ์ดูคล้ายเจดีย์มีคำกำกับว่า “สุสาน” ไว้ด้วย

(นายอุ่มหม่อง หม่องทิน เจ้าของแผนที่)

ย่านมหาสมุทรแปซิฟิกเพื่อสืบหาข้อมูลทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมทำสงครามต่อไป นอกจากนั้นญี่ปุ่นยังจัดกองกำลังจำนวนมากตรึงไว้ในจีน แมนจูเรีย เกาหลี และเตรียมแผนบุกเอเชียอาคเนย์ โดยเฉพาะ ไทย มาลายู สิงคโปร์ และพม่า สำหรับส่วนของนครศรีธรรมราช สันนิษฐานว่าก่อนญี่ปุ่นเข้าโจมตี เมื่อ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ นั้น คงส่งหน่วยจารกรรมเข้ามายังเมืองนครฯ เพื่อวางแผนจารกรรมหลายปีมาแล้ว เนื่องจากนครศรีธรรมราช นั้นเป็นจังหวัดขนาดใหญ่มีประชากรมากที่สุดในภาคใต้โดยลักษณะภูมิประเทศมีเทือกเขาหลวงเป็นกระดูกสันหลังตอนกลางจากเหนือสู่ใต้ มีที่ราบกว้างใหญ่ด้านตะวันออกติดชายทะเลอ่าวไทยที่สามารถปลูกข้าวและติดต่อค้าขายกับนานาประเทศได้สะดวก ส่วนเทือกเขาด้านตะวันตกเป็นที่ราบเหมาะในการทำนาทำสวน ดังนั้นที่ราบทั้งสองจึงเป็นแหล่งที่ตั้งชุมชนอันอุดมไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารผลผลิตจากป่าและแร่ธาตุต่างๆ มากมาย นครศรีธรรมราชจึงเป็นศูนย์กลางทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญและยิ่งใหญ่ของคาบสมุทรไทยมาตั้งแต่ครั้งโบราณด้วยเหตุนี้จึงเป็นสถานที่ตั้งมณฑลทหารบกที่ ๖ ค่ายวชิราวุธ ที่บ้านท่าแพ ตำบลปากพูน อำเภอเมืองนครฯ มีการเกณฑ์ทหารและทหารประจำการประกอบไปด้วย ร.พัน ๑๓ ร.พัน ๓๙ และ ป.พัน ๑๕ ทำหน้าที่ดูแลรักษาและปกป้องภาคใต้ทั้งหมด นครฯ จึงเป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์หลักที่ญี่ปุ่นจะต้องยึดให้ได้ เพื่อใช้ทางรถไฟยกกำลังโจมตีมาเลเซียและสิงคโปร์ส่วนด้านเหนือก็อาศัยทางรถไฟยกไปสมทบกับกำลังที่เคลื่อนมาจากกรุงเทพฯ รวมพลพร้อมกันที่กาญจนบุรีแล้วเคลื่อนทัพเข้าตีพม่า อินเดีย ซึ่งขณะนั้นเป็นของอังกฤษต่อไปญี่ปุ่นจึงได้ส่งหน่วยจารกรรมจำนวนไม่น้อยเข้ามาเป็นจารชนในนครศรีธรรมราช เช่น

แผนที่กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร ซึ่งมีแม่น้ำเจ้าพระยาผ่ากลางเมือง

แผนที่ภูมิประเทศชุมชนนครศรีธรรมราช และการยกพลขึ้นบกของญี่ปุ่น

สภาพคลองบางจากปัจจุบัน

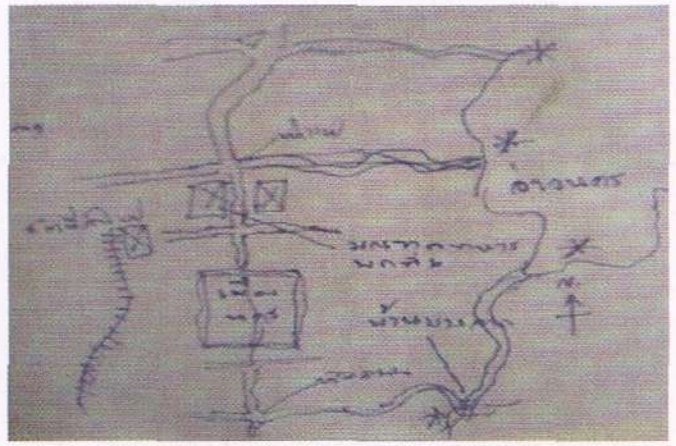
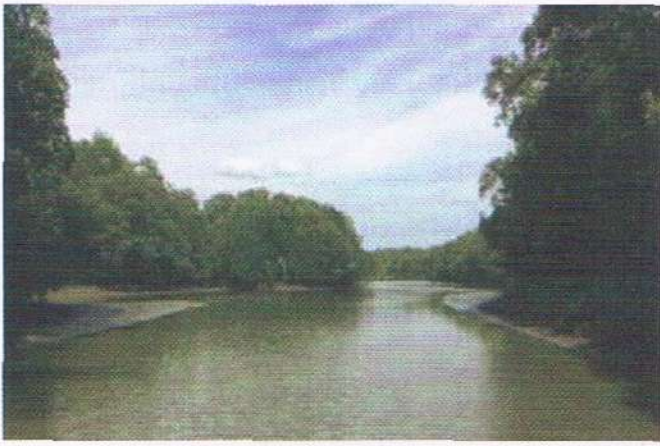
ไม่ควรทำให้ข้าศึกจนตรอก” (Should not make the enemy stalled) เพราะหากสถานการณ์เข้าลักษณะเช่นนั้น ข้าศึกจวนตัวอาจจะฮึดสู้ตายขึ้นมาสถานการณ์อาจแปรเปลี่ยนทำให้ต้องเสียเวลาเสียกำลังพลยุทธโศปกรรม หรือฝ่ายตนอาจจะเปลี่ยนแปลงพลิกกลับเป็นฝ่ายแพ้ก็ได้ด้วยเหตุนี้ญี่ปุ่นจึงเลือกทิศทางที่ตนถนัดคือทางทะเลและแม่น้ำ ลำคลองดังกล่าวส่วนด้านตะวันตกจึงปล่อยให้ข้าศึกล่าถอยและยอมแพ้ในที่สุด

เหตุการณ์ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๔๘๔ สถานีวิทยุ บี.บี.ซี อังกฤษ รายงานว่ามีกองเรือรบญี่ปุ่นราว ๒๐๐ ลำ กำลังเคลื่อนที่ลงมาในทะเลจีนใต้ ต่อมา วันที่ ๗ ในตอนบ่ายทะเลอ่าวไทยคลื่นลมแรงมากขึ้น พร้อมด้วยเมฆฝนตั้งเค้าและตกลงมาพรั่ง ไม่ขาดสาย ขณะเดียวกันสถานีวิทยุ บี.บี.ซี รายงานทั้งภาคเช้าและภาคค่ำเพิ่มเติมว่า เครื่องบินลาดตระเวนของตน ตรวจพบเรือรบญี่ปุ่นเคลื่อนเข้ามายังอ่าวไทยจำนวนหนึ่ง และ

สภาพภูมิประเทศด้านตะวันตกเมืองนครในอดีดยอดเขา
ที่เห็นคือเขามหาชัย

ทราบภายหลังว่ากองกำลังญี่ปุ่นเคลื่อนทัพเข้าโจมตีไทย ๗ เส้นทางคือ ทางบกเดินทัพจากพระตะบอง กัมพูชาเข้าสู่ประเทศไทยทางด้านอรัญประเทศ ส่วนกำลังกองทัพเรือญี่ปุ่นเข้ายึดกองทัพเรือไทยที่ลัดทียบ บางปู สมุทรปราการแล้วเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ในเวลาเดียวกันนั้นก็เข้าตีประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี สำหรับที่นครศรีธรรมราช เข้ามีในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ ชาวประมงในหมู่บ้านปากพูน อำเภอเมืองนครฯ กำลังออกเรือไปหาปลาตามปกติ ครั้นถึงฝั่งชายทะเลเห็นเรือรบขนาดใหญ่จำนวนหนึ่งแล่นเข้ามาใกล้ปากน้ำปากพูน พร้อมเรือเล็กกระบายกำลังพลจำนวนมากแล่นออกจากเรือใหญ่มุ่งหน้าเข้าหาฝั่ง ก็ทราบได้ทันทีว่าเป็นข้าศึก ตนจึงตัดสินใจหันหัวเรือหนีกลับเข้าคลองปากพูนทันที และในตอนบ่ายมีข่าวรายงานว่า กองกำลังทหารญี่ปุ่นจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน ได้เคลื่อนพลเข้ากรุงเทพฯ และหลังจากนั้นไม่นานญี่ปุ่นก็สามารถเข้ายึดควบคุมกรุงเทพฯ ได้

เหตุการณ์ที่บริเวณบ้านท่าแพ ก่อนรุ่งอรุณวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ขณะที่ฝนกำลังตกลงมาอย่างหนัก กองกำลังทหารญี่ปุ่นเคลื่อนพลมาตามคลองปากพูน คลองท่าแพ ทหารเวรมณฑลทหารบกที่ ๖ ได้เฝ้าแต่เดียว บอกสัญญาณเข้าศึกเข้าโจมตี หลังจากนั้นไม่นานผู้บัญชาการทหารบกที่ ๖ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๘ ออกคำสั่ง เปิดคลังอาวุธแจกจ่ายให้กองกำลัง ทหาร ตำรวจเตรียมพร้อมเข้ารักษาสถานที่ราชการต่างๆ และต่อต้านข้าศึกที่รุก ครอบครองอย่างฉับพลัน

ขณะเดียวกันผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๘ ออกคำสั่งให้นำกำลังตำรวจส่วนหนึ่งเดินทางไปควบคุม บริษัทเคียวแอลเคที่บ้านหัวถนนเมื่อไปถึงตำรวจเห็นรถยนต์ของบริษัทประมาณ ๑๐ คัน จอดเรียงรายเป็นระเบียบพร้อมติดธงชาติญี่ปุ่นไว้พร้อมสรรพ กำลังตำรวจจึงเข้าไปควบคุม แต่เกิดการขัดขืนต่อสู้ หัวหน้ามีนาย เอช.ซี.ฮารา และ นายโมโนมาตา ถูกยิงเสียชีวิตในที่สุดตำรวจสามารถควบคุมสถานการณ์ที่บ้านหัวถนน และเส้นทาง หัวถนน-บางจาก ไว้ได้ทั้งหมด

ส่วนการสู้รบที่ทำให้แพ้ันผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๖ พลตรีหลวงเสนานรงค์เอกคำลังระดมกองกำลังทหาร อาสาสมัคร และหน่วยฝึกยุทธนาที่ ๕๕ นครศรีธรรมราช วางกำลังตั้งรับอย่างเข้มแข็งและรวดเร็วตลอดแนวฝั่งคลองท่าแพ และริมถนนราชดำเนินหน้ามณฑล โดยมีปืนใหญ่ กระสุนวิถีโค้ง ๑๐๕ มม. จำนวน ๕ กระบอก ปืนใหญ่ภูเขา ๒ กระบอกยิงสนับสนุน และเครื่องบินขับไล่ บ.ข. ๑๐ (ฮอว์ค ๓) จำนวน ๓ ลำ หวังว่าเป็นกำลังส่วนหนึ่งในการบินขึ้นสนับสนุนไปตามจุดยุทธศาสตร์สำคัญต่างๆ การรบเป็นไปอย่างดุเดือดถึงขั้นตะลุมบอนใช้ดาบปลายปืน และดาบซามูไร เรือรบายกำลังพลของข้าศึกแล่นเข้ามาตามลำคลองท่าแพมิได้ขาดสายและบางส่วนได้ขึ้นบกที่ตลาดท่าแพแล้ว เสียปืนกล ปืนใหญ่ทั้งสองฝ่าย

กองกำลังญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ปากพุน และที่ท่าแพ

ดังกล่าวห้ามไม่ขาดระยะโดยเฉพาะบริเวณตลาดและริมคลองทำแพณะเดียวกันฝนตกอย่างหนักตลอดเวลา ๑ - ๒ วัน
แล้วทำให้สนามบินเป็นโคลนตมอย่างหนักในที่สุดทหารมณฑลที่ ๖ ไม่สามารถนำเครื่องบินขับไล่ขึ้นปฏิบัติการรบ
ตามแผนได้

สะพานทำแพถูกข้าศึกโจมตี

คลองทำแพ เมื่อ ๒๔๔๓

การสู้รบปะทะเกิดขึ้นประมาณ ๐๖.๓๐ น. - ๑๑.๐๐ น. จึงได้รับโทรเลขจากทางกรุงเทพฯ ให้มณฑลทหาร
บกที่ ๖ ยุติการสู้รบ เพราะรัฐบาลยินยอมให้กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นเคลื่อนทัพผ่านไป มาเลเซีย สิงคโปร์ และพม่า
การปะทะกับกองกำลังญี่ปุ่นในครั้งนี้ นับว่าที่นครศรีธรรมราช เสียหายมากที่สุด ทหารและอาสาสมัครเสียชีวิต
ถึง ๑๑๖ นาย ส่วนทหารญี่ปุ่นก็เสียชีวิตไปไม่น้อยเช่นกัน ญี่ปุ่นจึงได้เจรจายับยั้งคืบเอาอาคารในค่ายทั้งหมดเป็นที่พัก
กองกำลังพล พร้อมสนามบิน และสถานีรถไฟเพื่อเคลื่อนกำลังไปโจมตี มาเลเซีย สิงคโปร์ และพม่าตามเป้าหมาย
ต่อไป

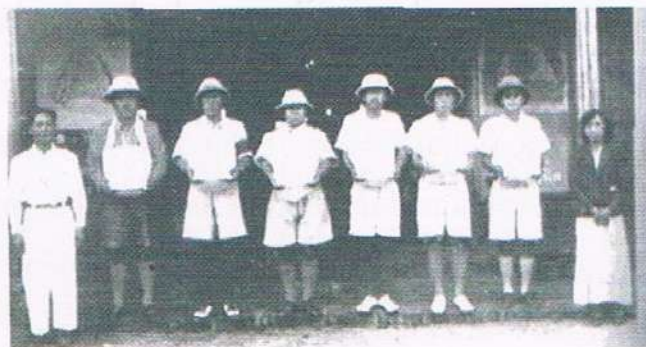
อาคารมณฑลทหารบกที่ ๖

สถานีรถไฟนครฯ

เป็นที่น่าสังเกตว่า กองกำลังทหารญี่ปุ่นเคลื่อนเข้าโจมตี นครฯ นั้นไม่ได้เป็นไปตามแผนดังกล่าว
นัก เหตุเพราะกองทัพเรือไปหลงทางเข้าปากน้ำปากพูนอยู่นานกว่าจะพบแม้มีกระโจมไฟที่ปากแม่น้ำก็ตาม แต่เนื่องจาก
ฝนตกอย่างหนักลมแรงจึงไม่เห็นกระโจมไฟดังกล่าวประการแรกประการต่อมาเครื่องบินกองทัพญี่ปุ่นที่คอยสนับสนุน
ทางอากาศทำการรบผิดพลาดเป้าหมายเนื่องจากสภาพท้องฟ้าปิดไม่เอื้ออำนวยจึงเข้าโจมตีจึงพลาดเป้าหมาย
เกือบทุกจุด อาทิ ที่ทำการมณฑลทหารบกที่ ๖ สถานที่ราชการสำคัญๆ และอาคารบ้านเรือน ตลาดชุมชนราษฎร

อาวุธระเบิดทางอากาศจากเครื่องบินญี่ปุ่นมักพลาดเป้า ไปตกบริเวณทุ่งปรี้ง หนองบึงและป่าเขาทางตะวันตก เมืองนครราชสีมาแทบทั้งสิ้น

ตรงนี้วิเคราะห์ว่าทำไมญี่ปุ่นจึงเลือกเดือน ธันวาคม ซึ่งเป็นฤดูฝนของภาคใต้ อันเป็นอุปสรรคของตน ในการยกพลขึ้นบกดังที่กล่าวจึงมีคำอธิบายว่า ฤดูอื่นๆ นั้นแม่น้ำลำคลองในภาคใต้จะตื้นเขินมากการนำเรือรบ

ยกพลขึ้นบกญี่ปุ่นจึงไม่สามารถเข้าถึงเป้าหมายได้ หรือถ้าจะเข้าถึงก็ด้วยความยากลำบากและเสียเวลาเข้าศึกอาจจะรู้ตัว ก่อนได้เพราะระยะทางจากชายฝั่งทะเลอ่าวไทยถึงเมืองนครฯ และที่ตั้งมณฑลทหารบกที่ ๖ ประมาณ ๑๐-๑๒ กิโลเมตร การทำการรบลักษณะนี้ “ต้องรวดเร็วฉับพลันแบบสายฟ้าแลบชนิดที่ฝ่ายตรงข้ามไม่ทันตั้งตัว” สันนิษฐานว่าทั้งๆ ที่หน่วยจารชนญี่ปุ่นคงให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนแล้วว่า ฤดูฝนในภาคใต้ของไทยนั้นอยู่ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน เท่านั้น ส่วนเดือนธันวาคม ฝนจะหยุดตกขณะเดียวกันน้ำจะปริมาณเต็มฝั่งแม่น้ำลำคลองจึงสะดวกในการนำ เรือยกพลขึ้นบกได้อย่างรวดเร็วและฉับพลัน แต่ด้วยบารมีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็ไม่อาจคาดคะเนได้ในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ นี้ ปรากฏว่า ฝนตกล่าช้าไปถึงเดือนธันวาคม ทำให้การทำการรบของกองทัพญี่ปุ่นจึงเป็นอุปสรรคดังกล่าว ส่วนพื้นที่ เป้าหมายเส้นทางจากบ้านบางจาก - หัวถนน นั้น เมื่อญี่ปุ่นทราบข่าวสำรวจเมืองนครฯ สามารถควบคุมทั้งเส้นทาง และยานพาหนะไว้ได้ทั้งหมดแล้ว จึงล้มเลิกแผนนำกำลังพลเข้าโจมตีทางด้านนี้ กรณีต่อมาฝ่ายผู้บัญชาการมณฑล ทหารบกที่ ๖ และผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๘ คงได้ทราบระแคะระคายมาบ้างแล้วว่าจักรพรรดิญี่ปุ่นคิดอะไร และกำลังวางแผนอย่างไรจึงได้ประสานวางแผนป้องกันและต่อต้านข้าศึกอย่างละเอียดรอบคอบและลงตัวอย่าง ทันทั่วทั้งที่โดยให้กำลังตำรวจยกไปต่อต้านเส้นทางที่หัวถนนและบางจากด้านทิศใต้ ส่วนกำลังทหารต่อต้านด้านทิศเหนือ และตะวันออกทางท่าแพ ปากยิง พร้อมด้วยพลเรือนอาสาสมัครและยุวชนที่ ๕๕ นครศรีธรรมราชสนับสนุนอย่างเข้ม แข็ง จนกระทั่งได้รับคำสั่งจากกรุงเทพฯ จึงนับได้ว่า ทั้งผู้บัญชาการมณฑลทหารบก ที่ ๖ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๘ และอาสาสมัครชาวนครฯ ได้รวมกันต่อสู้ศัตรูผู้รุกรานอย่างเข้มแข็งและเสียสละถึง

หลังจากนั้นพลตรีหลวงเสนางคนรงค์ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๖ ชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช และรัฐบาล ได้จัดหาทุนสร้างอนุสรณ์สถานขึ้น ณ บริเวณที่ทำการ สืบประจัญบานจนทหารญี่ปุ่นล่าถอยไปยังตลาดและ คลองท่าแพ ณ ค่ายวิชราช ในกองทัพนคร ๔ ปัจจุบัน รูปอนุสาวรีย์สร้างเป็นทหารในชุดเครื่องแบบพร้อมมือ ทั้งสองถือปืนใช้ดาบปลายปืนต่อสู้ในท่าเตรียมแทง ขนาดสองเท่าครึ่งของคนจริงตั้งอยู่บนฐานหกเหลี่ยม สูงสามเมตรภายในบรรจุอัฐิทหารกล้า ด้านทั้งหกจารึกชื่อ ยศ ผู้เสียสละชีพเพื่อชาติ จำนวน ๑๑๖ นาย เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ เรียกว่า “อนุสาวรีย์วีรไทย” แต่ชาวบ้าน ส่วนใหญ่เรียก “พ่อจ๋าต้า”

อนุสาวรีย์วีรไทย หรือ พ่อจ๋าต้า

สันนิษฐานว่า การจัดทำแผนผัง หรือการเข้ามาสอดแนมโดยจารชนฝ่ายปรปักษ์ ต่อสยามและเมือง นครศรีธรรมราช นั้นคงมีมาตั้งแต่ครั้งโบราณ แม้กระทั่งสุโขทัย อโยธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ จากประวัติศาสตร์ การเสียกรุงศรีอยุธยาทั้งสองครั้งล้วนแต่มีหน่วยจารกรรม หรือไส้ศึกแทบทุกคราวเพียงแต่ไม่มีเอกสารหลักฐานแสดง ให้เราได้ประจักษ์เท่านั้นเองหรือในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ช่วงสงครามเวียดนาม สหรัฐอเมริกา ได้ส่งเครื่องบินสายลับ เฮอร์คิว หรือ Usaf-2 (U-2) ในนามหน่วย CIA เข้ามาซุ่มสอดแนมในไทยก็เกิดขึ้นแล้วเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นทางหนึ่ง ที่สามารถล้วงความลับเอาชนะเหนือศัตรูได้

(เครื่องบินสายลับเฮอร์คิว หรือ Usaf-2 (U-2) สายลับ ในนามหน่วย CIA ของ USA)

สำหรับแผนจารกรรมญี่ปุ่น ที่ส่งจารชนเข้ามาหาข้อมูลโจมตีเมืองนครฯ ข้าศึกได้นำไปใช้จริงและปฏิบัติจริง ดังที่ได้ทราบกันเมื่อ ๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๔ แต่เราไม่พบหลักฐานเอกสารอย่างเช่น “แผนผังจารกรรมกรุงธนบุรี” เท่านั้น การศึกสงครามที่ปฏิบัติการเช่นนี้ก็เพราะเป็นไปตามคัมภีร์ ชุนวู สรุปไว้ว่า “สงครามเป็นเรื่องของความเป็น ความตายและการอยู่รอด ดังนั้นจะลงมือทำศึก จะต้องศึกษาสถานการณ์ต่างๆ อย่างถี่ถ้วน” “แม้ทัพอันชาญฉลาด ต้องเข้าใจและรู้จักใช้สายลับช่วยในการทำศึก” ดังสาธยายมานับว่าเป็นอีกหน้าหนึ่งในประวัติศาสตร์บาดแผล เมืองนครศรีธรรมราช นั่นคือ “สงครามกับการจารกรรม” เมื่อ ๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๔ นั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- พงษ์ศรี ภูมะธน “ชมรมเหรียญชัยสมรภูมิ” นครศรีธรรมราช, ๒๕๓๓.
- สุเนตร ชุตินธรานนท์ “มุมมองใหม่สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี” มูลนิธิโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, พ.ศ.๒๕๖๐.
- “บางกอก - กรุงธนฯ ในแผนที่พม่าโบราณ” ประวัติศาสตร์
ไทยสมัยธนบุรี กรมศิลปากร, พ.ศ.๒๕๖๐.
- อธิคม สวัสดิญาณ “พิชัยสงคราม ชุนวู” เคล็ดไทย, ๒๕๕๕.